

ตำราวจดระ เวณชายแดนกับการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเมือง

ร.ค.ค.สุรพล อยู่หนูช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-568-212-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012969

i 10295641

BORDER PATROL POLICE AND THE SOLUTION OF POLITICAL CRISES

Pol.Sub.Lt. Surapon Yoonuch

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-568-212-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ตำรวจตระเวนชายแดนกับการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเมือง

ชื่อนิสิต

ร้อยตำรวจตรี สุรพล อยู่หนูช

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

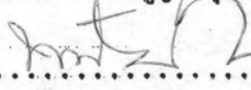
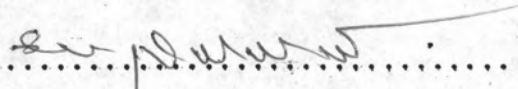
รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิษกรเกียรติ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จริญญา สุภาพ)
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจิตตนาธิกุล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ตำรวจตระเวนชายแดนกับการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเมือง
ชื่อนิสิต ร้อยตำรวจตรี สุรพล อยู่หนูช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว
ภาควิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

หมู่บ้านชนบทชายแดน นับว่าเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์และประสบปัญหาเกี่ยวกับด้านความมั่นคงของชาติเป็นอย่างยิ่ง เช่น ปัญหาการแทรกซึมบ่อนทำลายของผู้ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์ ปัญหาการสู้รบบริเวณชายแดนของประเทศทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการอพยพเข้าประเทศไทยของชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่า ทำให้เกิดการเบียดเบียนที่ทำกิน การแย่งอาชีพ ก่อรပ်กับหน่วยงานของรัฐไม่สามารถที่จะเข้าไปดำเนินการพัฒนาได้อย่างเต็มที่หรือบางพื้นที่รัฐไม่สามารถจะเข้าไปพัฒนาได้เลย ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลให้หมู่บ้านชายแดนขาดการพัฒนาและเกิดวิกฤตการณ์ (crisis) ต่าง ๆ ขึ้นในหมู่บ้านทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาว่า โครงการสร้างความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้านของ ดชด. จะสามารถดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านชายแดนที่มีปัญหาด้านความมั่นคงและเกิดวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ขึ้น โดยการศึกษาวิจัยจะมุ่งเน้นในเรื่องการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเมือง (political crisis) ว่าสามารถดำเนินการและประสบผลสำเร็จเพียงใด โดยศึกษาในเรื่องบทบาทของ ดชด. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในการชี้แนะและชักจูงประชาชน นโยบายการดำเนินการตามโครงการของ ดชด. บทบาทของผู้นำหมู่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านและการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชน (participation) ในหมู่บ้านวังผา ตำบลแม่จระเร้า อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แยกการค้นคว้าออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการค้นคว้าในท้องสมุดเพื่อศึกษาความหมายทางวิชาการของการพัฒนาทางการเมืองและวิกฤตการณ์ทางการเมืองซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของประเทศ ในส่วนที่สองเป็นการค้นคว้าทางด้านการวิจัยสนาม เพื่อหาข้อมูลสนับสนุนผลการค้นคว้าจากท้องสมุด ในด้านการวิจัยสนามจะทำโดยการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์

ของผู้วิจัย และแจกแบบสอบถามไปยังประชาชนในเขตบ้านวังผา ซึ่งจากการศึกษาวิจัยปรากฏว่า

1. ดชด. มีบทบาทในการชี้แนะและชักจูงให้ประชาชนในหมู่บ้าน เข้าร่วมมือกับรัฐบาล ในการที่จะสร้างความมั่นคงขึ้นในหมู่บ้านชายแดน
2. ดชด. ที่เข้าดำเนินการตามโครงการ ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาหมู่บ้านวังผา ให้เป็นหมู่บ้านพัฒนาชายแดนตัวอย่าง โดยการประสานงานกับประชาชนในหมู่บ้าน
3. ดชด. ได้ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งในการแนะนำประชาชน ผู้นำหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ภายใต้การควบคุมดูแลของ ดชด. ที่ดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน เป็นผู้ที่ประชาชนให้ความนับถือ และ เชื่อฟังในคำแนะนำ
4. ผู้นำหมู่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน มีความรู้ ประสบการณ์ ในการพัฒนาหมู่บ้าน โดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้านมีลักษณะทั้งผู้นำตามธรรมชาติ และผู้นำตามกฎหมาย มีความเข้าใจและทัศนคติที่เห็นด้วยกับโครงการของ ดชด. และใช้วิธีดำเนินการตามหลักประชาธิปไตยให้ประชาชนในหมู่บ้าน
5. ประชาชนในหมู่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมกับโครงการของ ดชด. เพราะการดำเนินการของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และประชาชนยอมรับและ เชื่อมั่นในตัวผู้นำ และคณะกรรมการหมู่บ้าน

จากผลการวิจัยทั้ง 5 ข้อ เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จตามโครงการของ ดชด. ในการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านวังผาได้อย่างดีเยี่ยม ในอันที่จะพัฒนาหมู่บ้านชายแดนให้เกิดความมั่นคงและส่งผลให้ประเทศชาติมั่นคงในที่สุด

The research is done in 2 step. The first was done by analising the information available in the libraries with regards to the definition of political development and political crisis which would eventually affect the development of national security. The second step was a field work. It sought for the data to support the analysis of the definition. This field work was done by making interviews and own observation, and distributing questionnaires among the villagers of Wang-pha.

The outcome of the research is as follows:

1. The BPP took initratives in explaining and leading the villagers to participate with the government in its security creating program within the village.

2. The BPP had laid down a policy of development for the village to make it a model developed border village. In this respect, the BPP coordinated with the villagers.

3. The BPP took much interest in advising the villagers. The village leader and the committee, under the supervision of the BPP, were well respected and obeyed by villagers.

4. Village leader and the committee were knowledgeable and had experience in developing the village. The village headman, especially, was both a natural and de jure leader. He understood and concurred with the BPP's policy. This man had applied democratic means in inducing villagers to voice their opinions and participate in the development of the village.

5. Villagers had participated in the BPP's program because its utilization met with their needs. Furthermore, they recognized and trusted in their leader and the committee.

From the above-mentioned outcome, it can be seen that the BPP's program was successful in solving political crises occurred in Wang-pha village. This was because it helped to develop the border village and create security for the people, and this, in turn, resulted in making the country secure.

กิตติกรรมประกาศ

ขอระลึกถึงในพระคุณของคุณพ่อเจียม คุณแม่ทองปลิว และพี่ ๆ ทุกคนที่เป็นแรงดลบันดาล เพื่อให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาจนถึงระดับนี้ ตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ คุณพ่อ คุณแม่และพี่ ๆ ได้ให้กำลังใจผู้วิจัยจนกระทั่งประสบความสำเร็จน่าชื่อเสียง เกียรติยศ มาสู่วงศ์ตระกูล

กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ทำหน้าที่ของท่านอย่างสมบูรณ์ด้วยความเอาใจใส่ให้คำแนะนำ ด้านวิชาการ ให้กำลังใจ เป็นห่วงและกระตุ้นให้ผู้วิจัยมีกำลังใจตลอดมา รวมทั้งได้ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์และส่งให้ผู้วิจัยขณะรับราชการอยู่ที่จังหวัดลำปาง พร้อมด้วยเอกสารที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง เป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ จรุงนุ : สุภาพ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์ ที่ท่านทั้งสองได้สละเวลาอันมีค่าร่วม เป็นประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งได้ให้ความเมตตา คำแนะนำและกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ผู้วิจัยได้รับความเมตตาอย่างสูงในการสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อจาก ท่าน พ.ต.อ.บิยะเจียมไชยศรี รอง ผบก.อก.บช.ภ. 4 เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง ทน.ฉก.บช.ภ.3 ซึ่งท่านได้กรุณาแนะนำ ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ซึ่งจะขอจารึกพระคุณไว้ตลอดไป

ตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ คำแนะนำ และการประสานงานที่ดีจาก คุณพิยุทธิ ทิยาพันธุ์ เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษาคณะรัฐศาสตร์ คุณพีริยม กิตติพงษ์ธนกิจ เจ้าหน้าที่ธุรการคณะรัฐศาสตร์ และคุณพีปทุม เขียวโชติค เจ้าหน้าที่ฝ่ายมาตรฐานการศึกษามัธยมศึกษา ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ที่กรุณาแนะนำหนังสือ อ่านวยความสะดวกในด้านการยืมหนังสือ เอกสาร และข้อมูลต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในความสำเร็จของวิจัยชิ้นนี้ คือ คุณสุภัทร ไโรจน์บวรวิทยา คุณฉัตรกุล ชื่นสุวรรณกุล คุณเชาวนะ ไตรมาศ ที่ได้สละเวลาช่วยเหลือผู้วิจัยในด้านการหาข้อมูล

ช่วยการประสานงาน ตรวจสอบแก้ไขขัดเกลาสำนวนภาษา วิเคราะห์ข้อมูลและให้กำลังใจในยามที่
ผู้วิจัยท้อแท้ รวมทั้งได้แสดงออกถึงความเป็นห่วงใน เรื่องการศึกษาของผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอตลอดมา
ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คำรวจตระเวนชายแดน เขต ๘ จังหวัดตาก ทุกท่านที่มีส่วน
ในการช่วยเหลือผู้วิจัยในด้านการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับที่พักขณะทำการวิจัยสนามช่วยแจก
แบบสอบถาม ช่วยแนะนำให้รู้จักประชาชนในพื้นที่ที่ศึกษาและนำผู้วิจัยสัมภาษณ์ประชาชน นอกจากนี้
ยังได้สนับสนุนข้อมูลหมู่บ้านที่ทำการศึกษานี้ เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ได้อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ พ.ต.ต.จตุรงค์ ไชยดีดำรงค์ พ.ต.ต.สุนทร อนนตศิริพร พ.ต.ต.ชินทัต
มีสุข ร.ต.อ.ประสพโชค พร้อมมูล ร.ต.อ.กิตติพงษ์ วงษ์สามิ ร.ต.อ.มรกต ไสละบาท
ร.ต.อ.สุรพล แดงวิจิตร และ ร.ต.อ.พิสิทธิ์ จุลติลก ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ส่งเสริม
และเมตตา ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสรับราชการอยู่ที่สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจภูธร ๓ อันเป็น
ช่องทางหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จก้าวหน้าในหน้าที่ราชการและมี เวลาว่างที่จะ เขียนวิทยานิพนธ์
ให้สำเร็จลุล่วงได้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณแก่ท่านผู้ที่มีอุปการะดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอีกครั้ง
รวมทั้งท่านที่เกี่ยวข้องในการทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี หากไม่ปรากฏชื่อในกิตติกรรม
ประกาศนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
รายการแผนภูมิประกอบ	ธ
บทที่	
1 บทนำ	1
สภาพและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	8
สมมุติฐานในการศึกษาวิจัย	8
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	10
วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย	10
นิยามตัวแปรในการวิจัย	11
การวิเคราะห์ข้อมูล	17
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย	19
นิยามศัพท์	19
ลำดับการเสนอวิทยานิพนธ์	20
2 ทฤษฎีและแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา	22
แนวความคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนา	24
ความหมายของการพัฒนา	24
แนวความคิดการพัฒนาการเมืองและวิฤตการณ์ทางการเมือง	29
แนวความคิดเกี่ยวกับวิฤตการณ์ทางการเมือง	36
ปัญหาวิฤตการณ์ทางการเมืองของประเทศไทย	38
3 ประวัติความเป็นมาของการจัดตั้งตำรวจตระเวนชายแดน	41
ประวัติการจัดตั้งตำรวจตระเวนชายแดน	41
ภารกิจของตำรวจตระเวนชายแดนในปัจจุบัน	47
สภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงและปัญหาของหมู่บ้านที่มีผลต่อการ	
พัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ	55

บทที่	หน้า
การพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อความมั่นคงของตำรวจตระเวนชายแดน	65
โครงการสร้างความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้านของตำรวจตระเวนชายแดน	66
ประวัติและสภาพทั่วไปของหมู่บ้านวังผา	73
- ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน	73
- ที่ตั้งและสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน	74
- หมู่บ้านพัฒนาตัวอย่างบ้านวังผา	84
4 วิเคราะห์การดำเนินการตามโครงการสร้างความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้านของ ตำรวจตระเวนชายแดน	86
สภาพของหมู่บ้านก่อน ดชต. จะเข้าไปพัฒนา	86
การดำเนินการตามโครงการสร้างความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้านของ ดชต.	97
ผลของการดำเนินการตามโครงการสร้างความมั่นคงในชนบท ที่หมู่บ้านของ ดชต.	108
5 ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ	121
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก ก, โครงการสร้างความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้านของตำรวจตระเวนชายแดน ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	138
ข, แบบสอบถาม	152
ค, แบบสัมภาษณ์	164
ประวัติผู้เขียน	174

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การจัดของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	51
2	การจัดของกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค	52
3	การจัดของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต	53
4	สายการควบคุมทางยุทธการและการรายงาน	54
5	การดำเนินงานของตำรวจตระเวนชายแดนในการสร้างความมั่นคง ให้กับพื้นที่เป้าหมาย	68
6	หลักการสร้างความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้านของตำรวจตระเวนชายแดน ...	69
7	แสดงอาณาเขตภาคเหนือของประเทศไทย	70
8	แสดงที่ตั้ง ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก	71
9	แสดงที่ตั้งหมู่บ้านวังผา หมู่ที่ 11 ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก	72